

Schoolondersteuningsprofiel Goudse Scholengemeenschap

Scholengemeenschap Goudse Scholengemeenschap (afgekort: GSG)

Gegevens scholen **De GSG Leo Vroman**

Burgemeester Martenssingel 72 (klas 1)

2806 CW Gouda

Tel. 0182-599994

E-mail: brugklas@degsg.nl

Willem de Zwijgersingel 5 (klas 2 t/m 6)

2805 BP Gouda

Tel. 0182-599994

E-mail: administratie@degsg.nl

GSG De mavo

Burgemeester Martenssingel 15 (klas 1 t/m 4)

2806 CL Gouda

Tel. 0182-599994

E-mail: mavo@degsg.nl

Gegevens rector Mw. Y.M.G. Leijh

E-mail: lei@degsg.nl

**Gegevens
ondersteuningscoördinator**

Dhr. P.M den Hoed

Email: hoe@degsg.nl

Onderwijssoorten MAVO / HAVO / VWO

**Bijzonderheden m.b.t.
onderwijsaanbod**

- MAVO-sport
- VWO+

Aantal leerlingen

1110

Algemene informatie over de school

Missie: Iedere leerling van de GSG krijgt de ruimte en de begeleiding om een eigen route naar de toekomst te vinden.

Visie:

De GSG is een sociale school die met een open houding in de wereld staat. In verbinding met elkaar en onze omgeving leren en ontwikkelen we samen. Dat leren begint met nieuwsgierigheid en lef, naar onszelf en naar anderen. Leren gaat tenslotte om het opdoen van nieuwe kennis en vaardigheden, voor vandaag maar vooral voor morgen. We dagen onze leerlingen uit om samen met anderen te zoeken naar wat zij nodig hebben om hen voor te bereiden op hun eigen toekomst. En daarbij staan wij altijd aan hun zijde!

Kernwaarden:

In onze visie zitten vijf kernwaarden verwerkt. Deze kernwaarden vormen de basis voor al onze keuzes. Dit is wat we onze leerlingen in de periode die ze bij ons doorbrengen willen leren en meegeven. Het is ons doel om dit op school en in onze onderwijspraktijk zo tastbaar mogelijk te maken:

- Verbinding
- Toekomstgericht
- Lef
- Nieuwsgierig
- Eigenheid

Onderwijskundige uitgangspunten:

De vormgeving van ons onderwijs is gebaseerd op verschillende wetenschappelijke onderzoeken en inzichten. Voor ons belangrijke uitgangspunten zijn terug te vinden in de studies van onder andere Gerd Biesta, Ryan en Deci en Jelle Jolles. In onze scholen verbinden we hun inzichten aan onze kernwaarden en overtuigingen om tot een gemeenschappelijke taal te komen.

Volgens Gerard Biesta heeft goed onderwijs drie doelen: kwalificatie (kennis en vaardigheden leren), socialisatie (leren samenleven en deel uitmaken van de samenleving) en subjectificatie (je ontwikkelen tot een zelfstandig en verantwoordelijk persoon). Deze drie doelen horen in balans te zijn. Onderwijs is dus niet alleen een diploma halen, maar ook groeien als mens en burger.

Wij baseren ons vervolgens op de zelfdeterminatie theorie van Ryan en Deci. Binnen die theorie wordt onderscheid gemaakt tussen intrinsieke en extrinsieke motivatie. Intrinsieke motivatie is motivatie die van binnenuit komt, de leerling is gemotiveerd om iets te leren waarin hij/zij zelf geïnteresseerd is. Bij extrinsieke motivatie zorgen externe prikkels dat de leerling gemotiveerd is, zoals een beloning in de vorm van een hoog cijfer. Op de langere termijn leidt intrinsieke motivatie vaak tot betere leerresultaten. Volgens Deci & Ryan (1985; 2000) kunnen docenten de intrinsieke motivatie verhogen als ze weten in te spelen op drie psychologische basisbehoeften:

- **Autonomie.** De leerling heeft de vrijheid om een activiteit naar eigen inzicht te kunnen uitvoeren en heeft invloed op wat hij/zij doet.
- Gevoel van **competentie.** Het vertrouwen dat de leerling moet hebben in eigen kunnen.
- **Relatie,** sociale verbondenheid. De verbondenheid met de omgeving, ofwel vertrouwen hebben in anderen. En een positief klimaat in de klas; leerlingen moeten zich vrij voelen om vragen te stellen, lef te durven tonen, en niet bang zijn om fouten te maken.

Jelle Jolles, neuropsycholoog, benadrukt dat pubers nog volop in ontwikkeling zijn: hun brein is "werk in uitvoering". Hij pleit voor onderwijs dat jongeren actief begeleidt in hun groei, met veel aandacht voor motivatie, sturing, feedback en sociaal-emotionele ontwikkeling. Volgens Jolles moeten leraren en opvoeders jongeren helpen om te leren denken, niet alleen leren wat te denken.

Deze studies vormen een fundament voor ons onderwijs, dat we waar nodig aanvullen met nieuw relevant onderzoek.

Vormgeving onderwijs:

Vanuit die onderwijskundige uitgangspunten organiseren we ons onderwijs vanuit twee bouwstenen:

- **Persoonlijke vorming:** Als we leerlingen willen leren te handelen vanuit hun eigen perspectief en hun eigen waarden, is het van belang dat we leerlingen laten leren op hun eigen manier. Die manier is in ontwikkeling en vraagt van ons dat we onze leerlingen eerst helpen erachter te komen wie ze zelf zijn, wat ze goed kunnen, wat ze lastig vinden, en op welke wijze ze hulp kunnen vragen en tot oplossingen kunnen komen. Vandaar dat dit centraal staat in onze aanpak. In deze aanpak brengen we persoonlijke begeleiding samen met persoonlijk leiderschap, loopbaanoriëntatie, burgerschap, executieve functies en studievoordigheden. Vanuit deze kern maken we de verbinding met de verschillende leergebieden/vakken en de specifieke vaardigheden die daarbij horen. Met kennis over

jezelf, aangevuld met brede kennis over de wereld om je heen, kun je vanuit vertrouwen en flexibiliteit groeien naar een passende vervolgopleiding en naar je eigen toekomst.

- **Domein:** De domeinen bieden ons en de leerlingen ruimte om die zoektocht samen te ondernemen doordat de domeinen ruimer van opzet zijn en die ruime opzet draagt tegelijkertijd ook bij aan de ruimte die door leerlingen wordt ervaren. Wij combineren in onze aanpak instructielessen met begeleide en zelfstandige studietijd. We ontwikkelen actuele lessen op basis van relevante lesstof, gebruiken verschillende werkvormen om leerlingen op verschillende manieren met de lesstof te laten werken, en we stimuleren én coachen leerlingen in hun talenten en nieuwsgierigheid. We dagen ze uit om het anders te doen. Dit doen we in een omgeving die kleinschalig voelt, zodat je in een overzichtelijke omgeving kan leren en gezien wordt, zodat ook wanneer het even niet in één keer lukt, we je kunnen ondersteunen.

Leerlingbegeleiding

Visie op leerlingbegeleiding:

Onze leerlingen groeien op in een wereld die constant in beweging is, steeds vaker ervaren ze prestatiedruk en geven ze aan last te hebben van de complexiteit in de wereld en sociale media. Ze hebben te maken met onzekerheid over hun identiteit, toekomst en het gevoel erbij te moeten horen, terwijl ze nog volop in ontwikkeling zijn. Tegelijkertijd worden ze overspoeld met prikkels en informatie, wat het lastig maakt om in alle rust, hun eigen richting en zelfvertrouwen te vinden.

In onze school zien we deze wereld en geven we ons onderwijs vorm op een manier waardoor ze in de tijd die ze bij ons doorbrengen kunnen groeien en hun eigen richting kunnen vinden.

Doelen m.b.t. leerlingbegeleiding:

- **Verbinding:** Een leerling van de GSG wil leren en ontwikkelen in verbinding met medeleerlingen en met medewerkers van de school.
- **Toekomstgericht:** Een leerling van de GSG bereidt zich voor op de toekomst. Hoe die toekomst eruit ziet, is nog niet duidelijk, maar je gaat actief op zoek naar kennis en vaardigheden die je nodig hebt voor die toekomst.
- **Lef:** Een leerling van de GSG heeft het lef om verder te willen groeien, ook als dit spannend en lastig is.
- **Nieuwsgierigheid:** Een leerling van de GSG staat met een open houding in de wereld en is nieuwsgierig, naar zichzelf, naar de mensen om zich heen en naar de wereld om zich heen.

- **Eigenheid:** Een leerling van de GSG is op zoek de eigen identiteit en zelfvertrouwen en doet dat in verbinding met anderen

Rollen en verantwoordelijkheden m.b.t. leerlingbegeleiding:

Om met de leerlingen deze doelen na te kunnen streven is de betrokkenheid van alle medewerkers noodzakelijk. Iedereen heeft daar een rol in. Er zijn natuurlijk wel medewerkers van wie iets specifiek verwacht mag worden in de concrete begeleiding:

- **Mentoren:** onze mentoren zijn voor leerling en ouders het eerste aanspreekpunt als het gaat om de begeleiding van de leerling. De mentor ziet de leerling, naast de reguliere vaklessen, nog minimaal 1 lesuur in de week tijdens de mentorles. Tijdens deze lessen besteedt de mentor aandacht aan de ontwikkeling van de leerlingen, op groepsniveau en op individueel niveau. Daarnaast onderhoudt de mentor contact met de leerlingen door individuele gesprekken. De mentor houdt de ouders op de hoogte van de ontwikkelingen op groepsniveau d.m.v. een nieuwsbrief. Op individueel niveau zijn er per schooljaar twee L(eerling)-O(uder)-S(chool)-gesprekken. Deze gesprekken zijn door de leerling, samen met de mentor voorbereid en hebben tot doel de ouder(s) bij te praten over de individuele ontwikkelingen en de eventuele ondersteuning die er mogelijk nodig is om de leerling daarbij te helpen. Mochten er omstandigheden zijn die maken dat meer contact nodig is (zorgen, achterblijvende resultaten, werkhouding en motivatie, verzuim, etc.) dan loopt dat contact via de directe lijn tussen mentor en ouder(s).
- **Onderwijsassistenten:** binnen onze onderwijskundige opzet hebben we ingezet op extra inzet tijdens de lesdag. Op iedere afdeling binnen de GSG werken onderwijsassistenten. Deze onderwijsassistenten monitoren aan- en afwezigheid, ondersteunen bij lessen, helpen de leerlingen bij planningsvraagstukken, en zijn altijd een luisterend oor voor de leerlingen. Hun aanvullende perspectief op de ontwikkeling van onze leerlingen is van belang voor het goede gesprek over wat de leerling in de ondersteuning van ons nodig heeft.
- **Docenten studievoordigheden:** In klas 1 en 2 hebben alle leerlingen een uur studievoordigheden per week. Tijdens deze lessen besteedt de docent studievoordigheden aandacht aan het aanleren en oefenen van de verschillende studievoordigheden (plannen, leerstrategieën, informatievaardigheden, presenteren, samenwerken). Het aanleren van deze vaardigheden is essentieel voor het komen tot een zelfstandige werkhouding waarin de leerling leert wat hij/zij/hen goed kan, maar ook wat nog lastig is. Hier kan dan extra aandacht aan besteed worden.

- **Decaan:** vanaf klas 2 gaat de mentor samen met de decaan de leerling helpen erachter te komen wat de talenten, maar ook de nog te ontwikkelen kanten van de leerling betekenen voor het kiezen van een vakkenpakket (bovenbouw) en een vervolgstudie. De decaan maakt hiervoor gebruik van een digitaal programma, Qompas.
- **Afdelingsleider:** binnen onze school ondersteunen de afdelingsleiders de mentoren, de docenten en de onderwijsassistenten bij het zicht houden op de ontwikkeling van de leerlingen. Soms is het noodzakelijk dat de afdelingsleider in aanvulling op de mentor een gesprek heeft met de leerling of met de ouder(s). Als dat zo is, dan zijn er van onze kant vaak zorgen die we graag op tijd bespreekbaar willen maken.
- **Begeleiders Passend Onderwijs:** onze begeleiders passend onderwijs hebben een preventieve en een curatieve rol in de begeleiding van onze leerlingen. Zij staan in nauw contact met de mentoren om te kunnen ondersteunen op groepsniveau of op individueel niveau. In de eerste maanden van een schooljaar doen de begeleiders passend onderwijs lesobservaties om te kijken naar groepsprocessen en de handelingsgerichtheid van de docenten. In de loop van het jaar ontstaan er specifieke ondersteuningsvragen die door de begeleiders op individuele basis of in een groepje opgepakt worden.
- **Ondersteuningscoördinator:** de ondersteuningscoördinator komt in beeld wanneer mentor, afdelingsleider en begeleiders passend onderwijs merken dat de (basis)ondersteuning niet toereikend blijkt te zijn. De coördinator bespreekt dan in het interne zorgteam en in afstemming met het samenwerkingsverband welke aanvullende ondersteuning wenselijk zou kunnen zijn en in hoeverre de school deze ondersteuning kan aanbieden.

Samenwerking met jeugdhulp, leerplicht en GGD

Met betrekking tot de begeleiding en de ondersteuning van onze leerlingen heeft niet alleen de school een rol, ook de gemeente waarbinnen de school zich bevindt en de gemeente waar de leerling woont hebben een formele rol. Gemeenten zijn binnen de Jeugdwet verantwoordelijk voor jeugdhulp, met het idee dat de gemeente de zorg dichtbij de inwoners kan organiseren, waardoor het in samenhang met de ondersteuning van gezinnen kan worden vormgegeven. De gemeente heeft ook een formele rol in de handhaving van de Leerplichtwet, waarbij de leerplichtambtenaar de taak heeft de leerling te stimuleren naar school te gaan, vrijstellingen te beoordelen en schoolverzuim te handhaven.

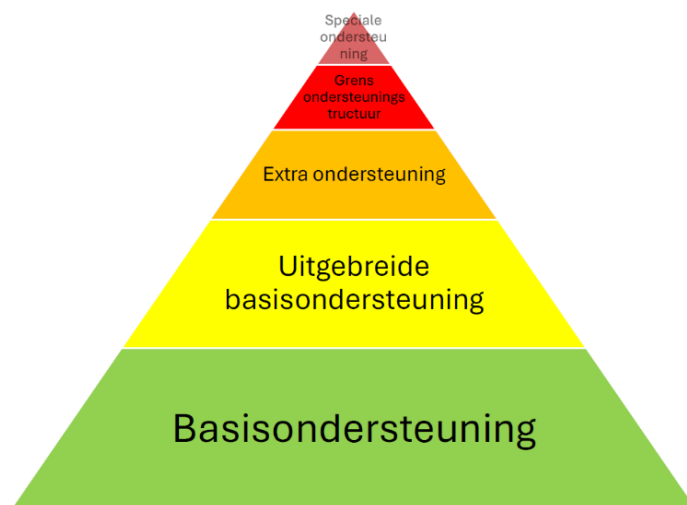
De GGD is ook een belangrijke partner binnen ons ondersteuningsnetwerk. De schoolverpleegkundige van de GGD is regelmatig op school aanwezig en vormt een laagdrempelig

aanspreekpunt voor leerlingen met vragen over gezondheid, groei, ontwikkeling en sociaal-emotioneel welbevinden. Alle leerlingen worden in klas 1 en 4 uitgenodigd voor een gezondheidsonderzoek. Daarnaast kunnen leerlingen zelf een afspraak maken of worden ze na signalering door mentor of ondersteuningsteam uitgenodigd voor een gesprek. De schoolverpleegkundige kan, indien nodig en met toestemming van de leerling en ouders, doorverwijzen naar andere hulpverleners of specialisten.

De gemeente Gouda en de omliggende gemeentes (Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen, Zuidplas) trekken samen op op het gebied van jeugdzorg en leerplicht. Vanuit deze samenwerking is onder andere Jeugdhulp Op School (JOS) ontstaan. De medewerkers van JOS werken samen met het ondersteuningsteam van de school bij het organiseren van laagdrempelige ondersteuning, vaak in de vorm van individuele begeleiding van lichte problematiek.

Wanneer de school merkt dat een leerling te vaak afwezig is, zal er contact opgenomen worden met leerplicht. Wanneer lessen gemist worden, is dit vaak een signaal dat er iets aan de hand is. Het is zaak dat tijdig boven water te krijgen om duidelijke afspraken te kunnen maken en om adequate ondersteuning te kunnen organiseren.

Ondersteuningspiramide

De ondersteuningspiramide geeft visueel weer hoe we de verschillende niveaus van ondersteuning binnen de GSG hebben georganiseerd. De brede basis van de piramide symboliseert de basisondersteuning die beschikbaar is voor alle leerlingen. Naarmate we hoger in de piramide komen, wordt de ondersteuning intensiever en meer toegespitst op individuele leerlingen met specifieke behoeften. De verschillende lagen van ondersteuning - van basisondersteuning, via uitgebreide basisondersteuning en extra ondersteuning, naar externe arrangementen en uiteindelijk het speciaal onderwijs - tonen onze gefaseerde aanpak. Deze gelaagde structuur helpt ons om zorgvuldig af te wegen welke mate van begeleiding een leerling nodig heeft, waarbij

we ernaar streven zoveel mogelijk leerlingen binnen de reguliere onderwijssetting te ondersteunen.

Basisondersteuning

De basisondersteuning vormt het fundament van onze ondersteuningsstructuur en is beschikbaar voor alle leerlingen van de GSG. Deze ondersteuning is erop gericht een veilige en stimulerende leeromgeving te creëren waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Binnen onze basisondersteuning werken we aan een positief pedagogisch klimaat, waarin respect en veiligheid centraal staan. Het mentoraat speelt hierin een cruciale rol, waarbij de mentor fungeert als eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. In de lessen zetten we bewust in op differentiatie om tegemoet te komen aan de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen. Met gestructureerde studiewijzers bieden we houvast in het leerproces.

In de onderbouw besteden we expliciet aandacht aan studievaardigheden tijdens speciale lessen, waarbij leerlingen leren plannen, effectieve leerstrategieën ontwikkelen en informatievaardigheden opdoen. Voor alle leerlingen wordt de ontwikkeling systematisch gevolgd in leerlingbesprekingen.

Andere belangrijke aspecten van de basisondersteuning zijn:

- Aandacht voor sociale vaardigheden en burgerschap
- Loopbaanoriëntatie en -begeleiding
- Signalering van risicoleerlingen (verzuim)
- Basale begeleiding van leerlingen met een bekende diagnose

De basisondersteuning wordt o.a. uitgevoerd door vakdocenten, mentoren, onderwijsassistenten en afdelingsleiders, met preventieve ondersteuning van de begeleiders passend onderwijs en de schoolverpleegkundige. Alle informatie wordt vastgelegd in ons leerlingvolgsysteem Magister.

Basisondersteuning - uitgebreid

De uitgebreide basisondersteuning is bedoeld voor leerlingen die enkele lichte, aanvullende ondersteuningsbehoeften hebben. Deze ondersteuning bouwt voort op de basisondersteuning en biedt gerichte interventies voor specifieke situaties, zonder dat er sprake is van een structureel aanpassingstraject.

Voor deze leerlingen stellen we een zogeheten 'mini OPP' (ontwikkelingsperspectiefplan) op waarin we de ondersteuningsbehoeften en de aanpak in kaart brengen. Het kan hierbij gaan om leerlingen met opvallend verzuim, leerlingen met lichte sociaal-emotionele uitdagingen, leerlingen met bekende diagnostiek zoals dyslexie, dyscalculie, hoogbegaafdheid, ASS of ADHD, leerlingen met faalangst of leerlingen met kortdurende medische problematiek.

Binnen de uitgebreide basisondersteuning kunnen we verschillende vormen van begeleiding inzetten. Zo kan er kortdurend een aangepast rooster worden opgesteld, kunnen faciliteiten worden toegekend op basis van het faciliteitenbeleid, of kan er kortdurende individuele begeleiding worden geboden door een begeleider passend onderwijs. Ook kan Jeugdhulp Op School (JOS) worden ingezet voor laagdrempelige ondersteuning.

De mentor blijft in deze fase de spil in de begeleiding, ondersteund door de vakdocenten en onderwijsassistenten. De begeleider passend onderwijs kan observaties uitvoeren in de klas en kortdurende begeleiding bieden. Bij specifieke ondersteuningsbehoeften, zoals bij dyslexie of hoogbegaafdheid, kunnen specialisten advies geven aan de mentor en docenten over de juiste aanpak binnen de reguliere lessen.

Het ondersteuningsteam bespreekt de voortgang en adviseert over mogelijke interventies. Ketenpartners kunnen in deze fase worden geconsulteerd voor advies of ingezet voor kortdurende begeleiding. In alle gevallen vindt er regelmatig afstemming plaats tussen leerling, ouders en mentor in kleine overleggen, waarbij de voortgang wordt geëvalueerd.

De afspraken en interventies worden zorgvuldig vastgelegd in Magister. De uitgebreide basisondersteuning is erop gericht om leerlingen tijdig de extra steun te bieden die zij nodig hebben, zodat zij succesvol kunnen blijven deelnemen aan het reguliere onderwijsprogramma en grotere problemen kunnen worden voorkomen.

Extra ondersteuning

De extra ondersteuning is bedoeld voor leerlingen met een meer structurele, aanvullende ondersteuningsbehoefte. Het gaat hierbij om leerlingen die langdurig en structureel moeite hebben om mee te komen met het reguliere programma, ondanks de eerder geboden (uitgebreide) basisondersteuning.

Kenmerkend voor deze leerlingen kan zijn: langdurig en veelvuldig verzuim, (recent) vastgestelde diagnostiek die intensievere begeleiding vraagt, chronische medische problematiek, of de behoefte aan meer frequente één-op-één begeleiding. Voor deze leerlingen stellen we een uitgebreid ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op, waarin concrete doelen en een duidelijk begeleidingsplan worden vastgelegd.

Bij extra ondersteuning zetten we intensievere interventies in. We kunnen bijvoorbeeld gebruik maken van de Variawet voor een structureel aangepast rooster, intensievere individuele begeleiding door een begeleider passend onderwijs, of de inzet van ambulante expertise. In deze fase wordt het netwerk rond de leerling verder uitgebreid, waarbij ketenpartners actief betrokken worden in de begeleiding en ondersteuning.

De mentor blijft het eerste aanspreekpunt voor leerling en ouders, en er vinden regelmatig brede overleggen plaats met alle betrokkenen: leerling, ouders, mentor, ondersteuningsteam en ketenpartners. In deze overleggen worden de voortgang en het effect van de ingezette ondersteuning geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Alle afspraken en interventies worden zorgvuldig gedocumenteerd in Magister en het OPP. Bij de inzet van een aangepast onderwijsprogramma via de Variawet wordt dit ook vastgelegd in het Internet SchoolDossier (ISD).

De extra ondersteuning is erop gericht de leerling, ondanks de structurele ondersteuningsbehoefte, toch in staat te stellen om binnen de GSG onderwijs te volgen en uiteindelijk het diploma te behalen. We werken hierbij nauw samen met het samenwerkingsverband, dat adviseert over mogelijke aanpakken en interventies binnen deze intensieve ondersteuning.

Extra ondersteuning – externe arrangementen

Wanneer blijkt dat de ondersteuning die de GSG kan bieden niet (meer) toereikend is voor de ondersteuningsbehoefte van de leerling, maar een overstap naar speciaal onderwijs niet direct noodzakelijk of wenselijk is, kunnen we externe arrangementen inzetten of hieraan meewerken. Deze externe arrangementen vormen een tussenstap waarbij de leerling vaak ingeschreven blijft bij de GSG, maar (gedeeltelijk) onderwijs volgt op een andere locatie of met intensieve externe ondersteuning.

Voordat een extern arrangement wordt ingezet, wordt de situatie altijd besproken in het FlexZAT (flexibel zorgadviesteam). In dit multidisciplinaire overleg participeren naast de GSG en het samenwerkingsverband ook andere relevante partners zoals leerplicht en jeugdhulp. Samen met de leerling en ouders wordt tijdens het FlexZAT besproken welk extern arrangement het meest passend is en worden concrete doelen en afspraken vastgelegd in het OPP.

Het belangrijkste externe arrangement is de plaatsing op de Onderwijs Opvang Voorziening (OOV). De OOV biedt een kleinschalige, gestructureerde leeromgeving waar leerlingen tijdelijk kunnen worden geplaatst. Het doel is altijd om toe te werken naar een terugkeer naar de GSG of een passende vervolgstap.

Naast de OOV zijn er diverse onderwijs-zorgarrangementen mogelijk waarbij we samenwerken met externe zorgpartners. Hierbij wordt onderwijs gecombineerd met specialistische jeugdhulp of GGZ-behandeling, afgestemd op de specifieke behoeften van de leerling. Deze arrangementen worden altijd in nauwe samenwerking met de gemeente en zorgaanbieders vormgegeven. Daarbij stemmen we het onderwijsprogramma af op de activiteiten en doelen van de behandeling.

Gedurende het externe arrangement blijft de mentor van de GSG betrokken en is de ondersteuningscoördinator het centrale aanspreekpunt voor de afstemming tussen alle partijen. De voortgang wordt regelmatig opnieuw besproken in het FlexZAT, waarin de effectiviteit van het arrangement wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Het doel is altijd om de leerling perspectief te blijven bieden op onderwijs en ontwikkeling, ook wanneer dit tijdelijk niet volledig binnen de muren van de GSG kan plaatsvinden.

Verwijzing naar speciaal onderwijs

In sommige gevallen is de ondersteuningsbehoefte van een leerling zo specifiek en intensief dat deze de mogelijkheden van de GSG en externe arrangementen overstijgt. In deze situaties kan een verwijzing naar het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) de meest passende oplossing zijn. Deze stap zetten we alleen wanneer het echt niet anders kan en alle andere mogelijkheden zijn uitgeput of niet passend blijken te zijn.

Voor een plaatsing in het speciaal onderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) noodzakelijk. Het proces om tot een TLV te komen start met een bespreking in het FlexZAT, waarin naast de GSG, de leerling en ouders ook het samenwerkingsverband en relevante ketenpartners deelnemen. In dit overleg wordt zorgvuldig afgewogen of het speciaal onderwijs daadwerkelijk een betere onderwijsplek biedt voor de leerling. De onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband heeft een belangrijke adviserende rol in dit proces. Gezamenlijk wordt een uitgebreid dossier opgebouwd waarin duidelijk wordt onderbouwd waarom het speciaal onderwijs de meest passende plek is. De ondersteuningscoördinator begeleidt namens de GSG deze procedure.

Wanneer een leerling de overstap maakt naar het speciaal onderwijs, zorgen we voor een warme overdracht. De mentor en ondersteuningscoördinator blijven betrokken tot de leerling goed is gestart op de nieuwe school.

De beslissing om een leerling te verwijzen naar speciaal onderwijs wordt nooit lichtvaardig genomen. We zijn ons ervan bewust dat dit een ingrijpende verandering is voor de leerling en het gezin. Daarom nemen we hierin zorgvuldig alle perspectieven en belangen mee, waarbij het ontwikkelingsperspectief van de leerling altijd centraal staat.

Overstap van PO naar VO

De overstap van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs kent meerdere fases:

- **Oriëntatie:** we zien dat leerlingen en hun ouder(s) vaak in groep 7 starten met oriënteren op een school voor voortgezet onderwijs. In deze fase zijn ze van harte welkom bij onze voorlichtingsavonden (november) en Open Dag (januari). Wanneer een leerling al een diagnose heeft of wanneer er

zorgen zijn, vragen we ouders vooraf met ons in gesprek te gaan om transparant te zoeken naar de mogelijkheden, maar ook eerlijk te zijn over eventuele uitdagingen.

- **Inschrijving:** na het ontvangen van het definitieve advies kan een leerling tijdens de centrale aanmeldweek (laatste week maart) aangemeld worden bij een VO-school naar keuze. Aanmelding kan digitaal, maar er zijn ook inschrijfmomenten op school, zodat we eventuele hulp kunnen bieden bij het aanmelden zelf of dat we nog aanvullende informatie kunnen verstrekken.
- **Verwerking aanmelding en analyse dossier op ondersteuningsbehoefte:**
Na de aanmelding analyseert het ondersteuningsteam de onderwijskundige rapporten die vanuit de basisschool meekomen bij de aanmelding (via de unieke code). Deze screening heeft tot doel om opvallende scores of aanvullende informatie vanuit de basisschool op tafel te krijgen, zodat we verhelderende vragen kunnen stellen tijdens de 'warme overdracht' (van PO naar VO) of in contact met de ouders. Voor een goede start bij de GSG is het van groot belang dat de juiste informatie op tafel ligt, zodat we daar direct op kunnen gaan organiseren. In een enkel geval zou de ondersteuningsbehoefte dusdanig groot kunnen zijn dat we helaas moeten aangeven dat we dit niet aankunnen en gezamenlijk op zoek moeten gaan naar een andere school (zorgplicht).
- **Vorbereiding op daadwerkelijke overstap:** zodra de aanmelding definitief is, zullen we de leerling uitnodigen voor een kennismaking met de nieuwe klas en de mentor. Na afloop van deze kennismaking kunnen ouders ook kennismaken met de mentor (indien gewenst). De leerling en de ouders ontvangen bij deze kennismaking de informatie die nodig is voor de start van het schooljaar.
- **Start nieuwe schooljaar:** binnen de GSG organiseren we onze brugklas kleinschalig en overzichtelijk. In de eerste weken van het schooljaar nemen we de leerlingen aan de hand mee om te overstap tot een succes te maken. Tijdens het brugklaskamp in de eerste wordt er veel tijd vrijgemaakt voor kennismaking en samenwerking. In de weken erna zijn vooral de mentor, de docent studievastigheden en de onderwijsassistenten bezig de leerlingen wegwijs te maken, maar ze ook te leren hoe ze met schoolwerk om moeten gaan, hoe je je voorbereidt op een toets en hoe je omgaat met je nieuwe klas.

Multidisciplinair overleg / FlexZAT

Het FlexZAT (Flexibel Zorg Advies Team) is ons multidisciplinaire overlegorgaan dat ingezet wordt wanneer de ondersteuningsbehoefte van een leerling de basisondersteuning overstijgt en een bredere kijk vanuit verschillende expertises nodig is. Het FlexZAT heeft als doel om vanuit verschillende perspectieven mee te denken over passende

ondersteuning en samen met alle betrokkenen tot een integraal plan te komen.

Het FlexZAT bestaat uit interne en externe professionals. Vanuit de school nemen de ondersteuningscoördinator, de betrokken begeleider passend onderwijs en doorgaans de mentor en/of afdelingsleider deel. Externe deelnemers zijn, afhankelijk van de casus, de leerplichtambtenaar, de schoolverpleegkundige, een medewerker van Jeugdhulp Op School (JOS), een jeugdconsulent van de gemeente, een afgevaardigde van het sociaal team, externe behandelaars en indien relevant een onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband. Cruciale deelnemers aan dit overleg zijn altijd de leerling zelf en de ouder(s).

Het FlexZAT komt bijeen op initiatief van het interne ondersteuningsteam, wanneer blijkt dat de ondersteuningsbehoefte complex is en vraagt om een integrale aanpak. Voorafgaand aan het overleg wordt altijd toestemming gevraagd aan ouders en wordt een OPP opgesteld als leidraad voor het gesprek.

Tijdens het FlexZAT worden de ondersteuningsbehoeften in kaart gebracht, wordt bepaald welke interventies passend zijn en welke partners hierbij betrokken worden. Er worden concrete afspraken gemaakt over doelen, acties, verantwoordelijkheden en evaluatiemomenten. Deze afspraken worden vastgelegd in een gezamenlijk plan dat periodiek wordt geëvalueerd, zo nodig in een vervolgbijeenkomst van het FlexZAT.

Het FlexZAT speelt een cruciale rol bij het vormgeven van extra ondersteuning, het adviseren over externe arrangementen en het proces richting verwijzing naar speciaal onderwijs. De flexibele samenstelling zorgt ervoor dat altijd de meest relevante expertise aan tafel zit voor de specifieke ondersteuningsvraag van de leerling.

**Specifieke functionarissen
t.a.v. ondersteuning**

Intern:

- **Mentoren:** Vormen het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders inzake ondersteuning. De mentor monitort de voortgang van leerlingen, verzorgt mentorlessen, houdt individuele gesprekken, en onderhoudt contact met ouders via nieuwsbrieven en LOS-gesprekken. Bij zorgen of ondersteuningsvragen initieert de mentor de eerste interventies.
- **Vakdocenten:** Signaleren ondersteuningsbehoeften tijdens hun lessen, differentiëren hun onderwijs om aan te sluiten bij verschillende leerbehoeften, en werken samen met de mentor en het ondersteuningsteam bij het uitvoeren van interventies in de klas.
- **Onderwijsassistenten:** Ondersteunen leerlingen en docenten tijdens de schooldag. Ze monitoren aan- en afwezigheid,

helpen leerlingen bij planningsvraagstukken, bieden ondersteuning tijdens lessen, en fungeren als een laagdrempelig aanspreekpunt. Hun aanvullende perspectief op de ontwikkeling van leerlingen is waardevol voor het vormen van een compleet beeld en het bepalen van passende ondersteuning.

- **Afdelingsleiders:** Ondersteunen mentoren, docenten en onderwijsassistenten bij het begeleiden van leerlingen. Ze houden overzicht op de ontwikkeling van leerlingen binnen hun afdeling, voeren gesprekken wanneer de ondersteuningsvraag het mentoraatsniveau overstijgt, en stemmen af met het ondersteuningsteam over passende interventies.
- **Decaan:** Begeleidt leerlingen vanaf klas 2 bij loopbaanoriëntatie en vakkenpakketkeuzes. De decaan werkt samen met mentoren om leerlingen te helpen bij het ontdekken van hun talenten en interesses, en adviseert over passende vervolgopleidingen met inachtneming van eventuele ondersteuningsbehoeften.
- **Begeleiders Passend Onderwijs (BPO):** Bieden preventieve en curatieve ondersteuning aan leerlingen en advies aan docenten. Ze voeren observaties uit in de klas, begeleiden individuele leerlingen of kleine groepjes, en ondersteunen mentoren bij het vormgeven van passende begeleiding.
- **Ondersteuningscoördinator:** Coördineert de gehele ondersteuningsstructuur binnen de school. De ondersteuningscoördinator leidt het ondersteuningsteam, is voorzitter van het FlexZAT, onderhoudt contacten met externe partners, en adviseert de schoolleiding over ondersteuningsbeleid.
- **Dyslexiespecialist:** Adviseert over de begeleiding van leerlingen met dyslexie, screent potentiële dyslectische leerlingen, en ondersteunt bij het opstellen van faciliteitenkaarten. De specialist biedt expertise aan docenten over aanpassingen in de les en toetsing.
- **HB-specialist:** Adviseert over de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. De specialist ondersteunt mentoren en docenten bij het bieden van verrijking en verdieping binnen het reguliere onderwijs.

Extern:

- **Schoolverpleegkundige (GGD):** Voert gezondheidsonderzoeken uit in klas 1 en 4, biedt een laagdrempelig aanspreekpunt voor gezondheidsvragen, en adviseert over gezondheids- en leefstijlonderwerpen. De schoolverpleegkundige adviseert in het ondersteuningsteam, kan deelnemen aan het FlexZAT en kan doorverwijzen naar specialistische zorg.

- **Medewerkers Jeugdhulp Op School (JOS):** Bieden laagdrempelige jeugdhulp binnen de schoolomgeving. Ze verzorgen kortdurende individuele trajecten bij lichte sociaal-emotionele problematiek en vormen een schakel tussen school en jeugdhulpverlening.
- **Ambulant begeleider LG/LZ:** Ondersteunt leerlingen met een lichamelijke beperking of langdurige ziekte. De ambulant begeleider adviseert over aanpassingen in het onderwijs en begeleidt leerlingen bij praktische vraagstukken.
- **Leerplichtambtenaren:** Bewaken het recht op onderwijs en gaan schoolverzuim tegen. Ze hebben zowel een preventieve als handhavende rol, adviseren in het ondersteuningsteam over verzuimaanpak, en participeren in het FlexZAT bij leerlingen met risicoverzuim.
- **Sociaal Team:** Biedt ondersteuning vanuit de gemeente bij opvoed- en opgroevraagstukken die het onderwijsdomein overstijgen. Ze participeren in het FlexZAT, adviseren over inzet van jeugdhulp, en kunnen waar nodig zorg of ondersteuning inzetten voor het gezin.
- **Jeugdconsulenten gemeente:** Verzorgen de toegang tot geïndiceerde jeugdhulp vanuit de gemeente. Ze beoordelen aanvragen voor specialistische hulp, adviseren over passende zorgtrajecten, en bewaken de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp in complexe casussen.
- **Orthopedagoog samenwerkingsverband:** Adviseert over passende ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, participeert in het FlexZAT bij complexe casussen, en is betrokken bij aanvragen voor extra ondersteuning en toelaatbaarheidsverklaringen voor speciaal onderwijs.

Leerlingvolgsysteem

De GSG maakt gebruik van het leerlingadministratiesysteem Magister. Binnen dit systeem leggen wij onder andere de volgende gegevens over onze leerlingen vast:

- NAW-gegevens
- Advisering basisschool (+ aanwezige toetsresultaten)
- Diagnose (indien van toepassing) + eventuele bijbehorende faciliteiten
- Opvallende gebeurtenissen (logboek)
- Incidentenregistratie
- Gemaakte afspraken tijdens LOS-gesprekken
- Overige gemaakte afspraken
- Cijferresultaten
- Monitoring aspecten (organisatie, motivatie, zelfvertrouwen, autonomie)
- Overdracht naar de nieuwe mentor aan het einde van het schooljaar

Protocollen

Aanwezige protocollen (zie website school):

- Anti-pestprotocol
- Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Overige

De GSG vormt samen met de andere VO- en VSO-scholen in de omgeving van Gouda het samenwerkingsverband Midden-Holland. Binnen de regio zijn we gezamenlijk verantwoordelijk voor een dekkend netwerk in de ondersteuningsverplichtingen zoals die voortvloeien uit de Wet op Passend Onderwijs. Binnen de wet zijn de samenwerkingsverbanden verplicht om ondersteuning te organiseren voor leerlingen die vallen onder cluster 3 (lichamelijk gehandicapte en/of verstandelijk gehandicapte en langdurig zieke leerlingen) en cluster 4 (kinderen met psychische stoornissen en gedragsproblemen).

De afgelopen jaren heeft de GSG ook ervaring opgedaan met leerlingen die eigenlijk in cluster 1 (blinde, slechthorende leerlingen) en cluster 2 (dove, slechthorende leerlingen of leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis) vallen. Hoewel deze leerlingen altijd naar speciaal onderwijs kunnen gaan, zien we dat er binnen deze groep leerlingen ook de behoefte is om naar regulier onderwijs te gaan. Voor deze leerlingen krijgt de school een (kleine) aanvullende bekostiging om eventuele aanpassingen (bijv. aan het gebouw) te doen of om extra begeleiding te organiseren.